

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/178/2007

OCENA DZIAŁALNOŚCI SEJMU V KADENCJI ORAZ OCZEKIWANIA WOBEC NOWO WYBRANYCH POSŁÓW

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECZNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

- ❖ Zdecydowana większość Polaków uważa, że Sejm minionej kadencji nie miał autorytetu w społeczeństwie (77%), działał głównie dla dobra partii i polityków, a nie całego kraju (67%), oraz że pracował zbyt opieszale (66%). Większość ankietowanych stwierdza też, że przedmiot działalności Sejmu poprzedniej kadencji w zdecydowanej mierze stanowiły sprawy mało istotne (60%), a podejmowane przez niego decyzje były nietrafne (53%).
- ❖ Mimo iż bilans działań Sejmu V kadencji nie jest zbyt korzystny, końcowe oceny jego funkcjonowania są wyraźnie lepsze niż wystawiane osiem miesięcy temu, a więc po półtora roku jego działalności.
- ❖ Nadzieje związane z pracą nowo wybranych posłów są największe od początków polskiego parlamentaryzmu. Ponad połowa Polaków (58%) uważa, że Sejm VI kadencji będzie lepszy od poprzedniego, a tylko co czternasty badany (7%) jest przeciwnego zdania.
- ❖ Większość ankietowanych sądzi, że nowy Sejm, w porównaniu z Sejmem poprzedniej kadencji, będzie się cieszył większym autorytetem społecznym (62%), sprawniej i skuteczniej funkcjonował (60%), podejmował bardziej trafne decyzje (59%) oraz lepiej reprezentował interesy społeczeństwa (57%). Ponad połowa respondentów (55%) oczekuje również od nowo wybranego Sejmu skuteczniejszej kontroli rządu.
- ❖ W opinii Polaków, nowo wybrani posłowie będą pracować w bardziej spokojnej atmosferze niż ich poprzednicy. Co drugi respondent (51%) jest przekonany, że w Sejmie, który rozpoczął swoją działalność, będzie mniej sporów i konfliktów niż w Sejmie V kadencji.
- ❖ Większość Polaków (68%) uważa, że nowy Sejm w mniejszym lub większym stopniu reprezentuje ich interesy. Mniej więcej co siódmy ankietowany (15%) nie znajduje wśród obecnych posłów swoich przedstawicieli.

Najlepszą oceną pracy każdego parlamentu są wyniki wyborów następujących po zakończeniu jego kadencji. Istotna zmiana sił w nowym parlamencie, wybranym 21 października, wskazuje zatem na to, iż działalność poprzedniego nie spotkała się z wyraźną aprobatą społeczeństwa. Za co Polacy przede wszystkim krytykują Sejm V kadencji oraz czego najbardziej oczekują od Sejmu VI kadencji to m.in. pytania, na które próbowaliśmy znaleźć odpowiedź w badaniu zrealizowanym trzy tygodnie po wyborach¹.

OCENA POPRZEDNIEGO SEJMU

Sejm V kadencji już od początku swojej działalności budził mieszane uczucia Polaków². Przez dwa lata urzędowania pozytywnie o jego pracy wypowiadała się tylko mniej więcej jedna piąta Polaków, a na kilka dni przed skróceniem kadencji ich liczba zmalała do 15%³.

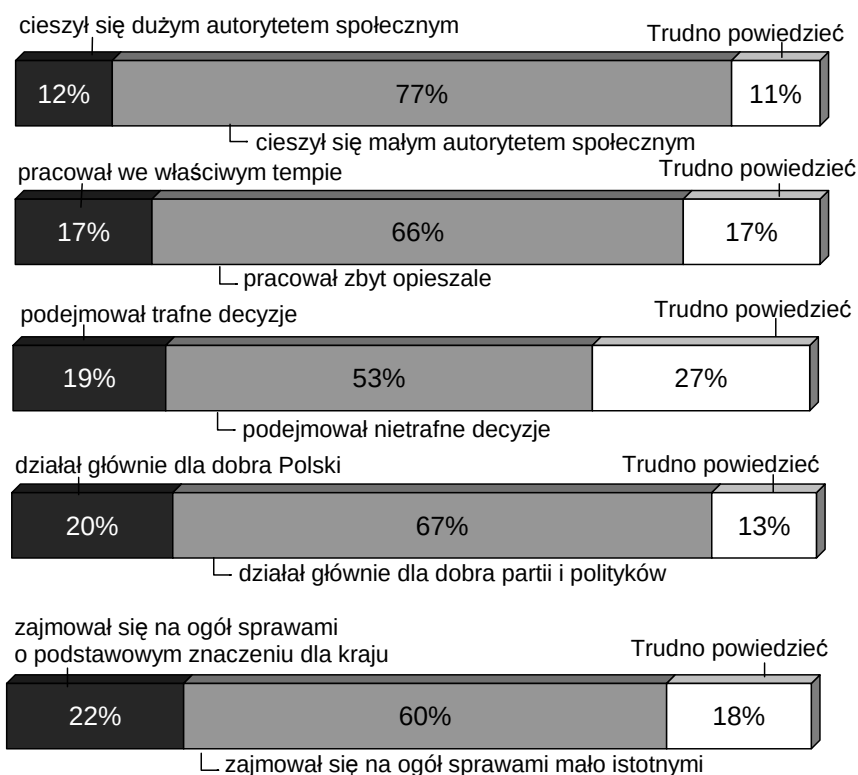
Okazuje się, że również szczegółowe aspekty działania Sejmu poprzedniej kadencji oceniane są pozytywnie tylko przez niewielkie grupy Polaków. Mniej więcej co piąty respondent uważa, że poprzedni Sejm zajmował się na ogół sprawami o podstawowym znaczeniu dla kraju (22%), działał głównie dla dobra Polski (20%) oraz podejmował trafne decyzje (19%). Tempo działalności Sejmu ubiegłej kadencji jako właściwe określa jedynie co szósty ankietowany (17%), a tylko co ósmy (12%) stwierdza, że cieszył się on dużym autorytetem społecznym. Znacznie częstsze są natomiast opinie krytyczne. Zdecydowana większość badanych uważa, że poprzedni Sejm nie miał autorytetu w społeczeństwie (77%), działał głównie dla dobra partii i polityków, a nie całego kraju (67%), oraz że pracował zbyt opieszale (66%). Większość ankietowanych stwierdza też, że przedmiot działalności Sejmu poprzedniej kadencji w zdecydowanej mierze stanowiły sprawy mało istotne (60%), a podejmowane przez niego decyzje były nietrafne (53%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (210) zrealizowano w dniach 10–15 listopada 2007 roku na 863-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

² Zob. komunikat CBOS „Nadzieje i obawy związane z nowym Sejmem”, listopad 2005.

³ Zob. komunikat CBOS „Opinie o działalności instytucji publicznych”, wrzesień 2007.

RYS. 1. CZY, PANA(I) ZDANIEM, POPRZEDNI SEJM, KTÓREGO SAMOROZWIĄZANIE NASTĄPIŁO WE WRZEŚNIU:

Czynnikiem w największym stopniu wpływającym na opinie badanych w tej kwestii są sympatie partyjne wyrażone w decyzjach wyborczych. Najkorzystniej, co oczywiste, działalność Sejmu poprzedniej kadencji oceniają wyborcy PiS. Jednak i w tej grupie zaledwie niespełna jedna trzecia (30%) wyraża przekonanie, że Sejm ten cieszył się dużym autorytetem społecznym, a tylko dwie piąte (41%) ocenia jako właściwe tempo jego pracy. Natomiast ponad połowa elektoratu PiS za trafne uznaje decyzje posłów minionej kadencji (51%) oraz podkreśla doniosłość podejmowanych przez niego działań (53%), a prawie trzy piąte (58%) wyraża przekonanie, że działalność poprzedniego Sejmu służyła głównie dobru Polski.

Najbardziej krytyczni w ocenie poszczególnych aspektów działalności poprzedniego Sejmu są wyborcy PO. Tylko co jedenasty z nich (9%) nie ma zastrzeżeń do tempa jego pracy, co dwunasty (8%) docenia problemy poruszane przez posłów minionej kadencji, a tylko co szesnasty (6%) popiera podejmowane przez nich decyzje. Jedynie trzech na stu wyborców PO (3%) uważa, że Sejm V kadencji miał duży autorytet społeczny.

Tabela 1

Czy, Pana(i) zdaniem, poprzedni Sejm, którego samorozwiązanie nastąpiło we wrześniu:	Elektoraty partii i ugrupowań*					
	PO	PiS	PSL	LiD	Niegłosujący	Ogółem
	odpowiedzi twierdzące w procentach					
– cieszył się dużym autorytetem społecznym	3	30	8	6	9	12
– podejmował trafne decyzje	6	51	17	10	14	19
– pracował we właściwym tempie	9	41	18	14	9	17
– działał głównie dla dobra Polski	6	58	23	6	10	20
– zajmował się na ogół sprawami o podstawowym znaczeniu dla kraju	8	53	23	15	15	22

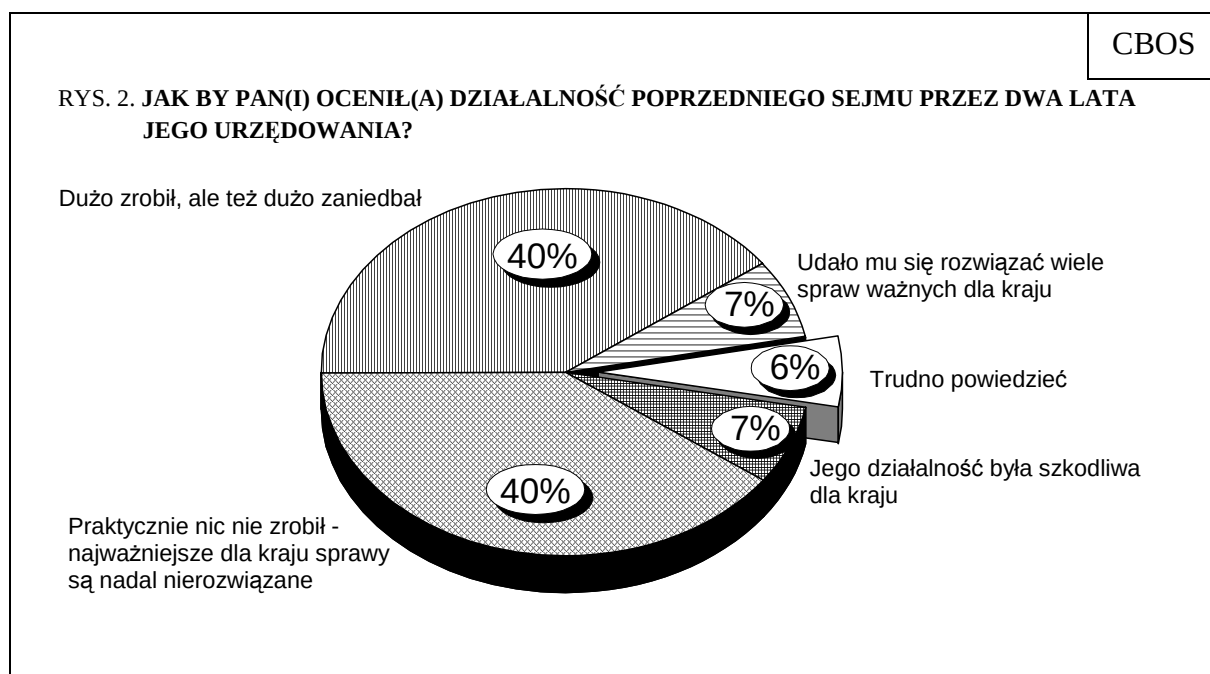
* Na podstawie deklaracji o głosowaniu 21 października 2007

Mimo iż bilans działań Sejmu V kadencji nie jest zbyt korzystny, należy podkreślić, że końcowe oceny jego funkcjonowania we wszystkich aspektach są wyraźnie lepsze niż wystawiane jeszcze osiem miesięcy temu, a więc po półtora roku jego działalności.

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, obecny/miniony Sejm:	Wskazania respondentów według terminów badań		Różnica
	III '07	XI '07	
	w procentach		
– cieszy/cieszył się dużym autorytetem społecznym	4	12	+8
– cieszy/cieszył się małym autorytetem społecznym	85	77	-8
Trudno powiedzieć	11	11	0
– podejmuje/podejmował trafne decyzje	8	19	+11
– podejmuje/podejmował nietrafne decyzje	65	53	-12
Trudno powiedzieć	27	27	0
– pracuje/pracował we właściwym tempie	8	17	+9
– pracuje/pracował zbyt opieszale	74	66	-8
Trudno powiedzieć	18	17	-1
– działa/działał głównie dla dobra Polski	10	20	+10
– działa/działał głównie dla dobra partii i polityków	78	67	-11
Trudno powiedzieć	12	13	+1

W ocenie ostatecznych efektów działalności Sejmu poprzedniej kadencji Polacy są wyraźnie podzieleni, choć nie ulega wątpliwości, że efekty jego pracy pozostają dalekie od oczekiwań wyborców. Dwie piąte ankietowanych (40%) twierdzi, że choć posłowie poprzedniego Sejmu wiele spraw zaniedbali, mimo wszystko dużo zrobili dla Polski. Tyle samo osób (40%) uważa, że ten Sejm praktycznie nic nie zrobił – najważniejsze dla kraju sprawy pozostają nierozwiązane. Nieliczne i równe sobie są skrajne oceny pozytywne i negatywne. Co czternasty respondent (7%) sądzi, że posłowie minionej kadencji rozwiązyali wiele spraw ważnych dla Polski, i taka sama grupa (7%) ocenia jako szkodliwą ich działalność na rzecz kraju.

Również ogólna ocena dokonań Sejmu V kadencji wypada znacznie lepiej niż jeszcze osiem miesięcy temu. Jest też wyraźnie korzystniejsza niż w przypadku Sejmu IV kadencji pod koniec jego urzędowania.

Tabela 3

Oceny działalności Sejmu	Wskazania dotyczące Sejmu		
	IV kadencji	V kadencji	
	V 2005	III 2007	XI 2007
	w procentach		
Udało mu się rozwiązać wiele spraw ważnych dla kraju	1	2	7
Dużo zrobił, ale też dużo zaniedbał	30	28	40
Praktycznie nic nie zrobił – najważniejsze dla kraju sprawy są nadal nierozwiązane	51	54	40
Jego działalność była szkodliwa dla kraju	8	7	7
Trudno powiedzieć	10	9	6

W elektoratach PiS i PSL dominuje przekonanie, że poprzedni Sejm dużo zrobił, ale też dużo zaniedbał, natomiast wśród wyborców PO oraz LiD zdecydowanie przeważa opinia, że Sejm ten praktycznie nic nie zrobił – najważniejsze dla kraju sprawy pozostają ciągle nierozwiązane. Należy zauważyć, że stosunkowo najbardziej krytyczni wobec osiągnięć Sejmu minionej kadencji pozostają wyborcy LiD. Niemal co czwarty z nich (24%) uważa, że działalność poprzedniego Sejmu była wręcz szkodliwa dla Polski.

Tabela 4

Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność poprzedniego Sejmu przez dwa lata jego urzędowania?	Elektoraty partii i ugrupowań*					
	PO	PiS	PSL	LiD	Niegłosujący	Ogółem
	w procentach					
Udało mu się rozwiązać wiele spraw ważnych dla kraju	1	21	6	2	5	7
Dużo zrobił, ale też dużo zaniedbał	35	61	47	19	31	40
Praktycznie nic nie zrobił – najważniejsze dla kraju sprawy są nadal nierozwiązane	51	14	33	53	45	40
Jego działalność była szkodliwa dla kraju	10	10	7	24	6	7
Trudno powiedzieć	3	3	7	3	13	6

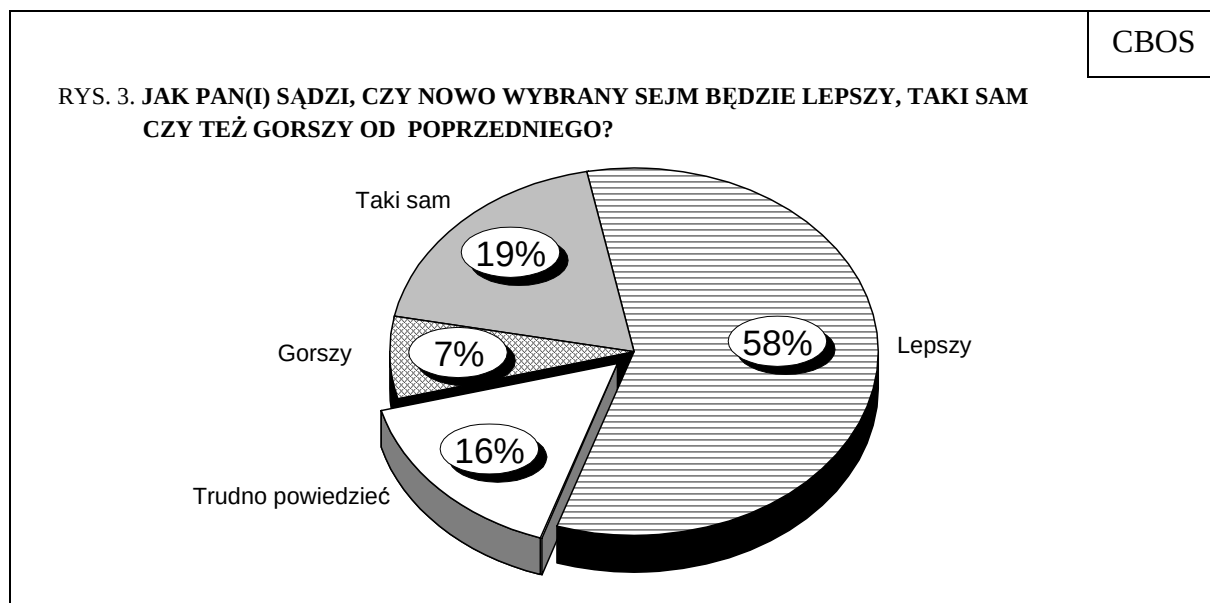
* Na podstawie deklaracji o głosowaniu 21 października 2007

Ogólne i szczegółowe oceny działalności poprzedniej izby niższej parlamentu w znacznym stopniu są związane z cechami socjodemograficznymi oceniających. Stosunkowo najbardziej przychylnie prace Sejmu minionej kadencji oceniają osoby najstarsze, zwłaszcza emeryci i rolnicy, respondenci osiągający najniższe dochody *per capita*,

najczęściej uczestniczący w praktykach religijnych oraz określający swoje poglądy polityczne jako prawicowe. Najbardziej krytyczni natomiast pozostają mieszkańcy największych miast, respondenci najlepiej wykształceni, osiągający stosunkowo najwyższe dochody, raczej nieuczestniczący w praktykach religijnych oraz politycznie utożsamiający się z lewicą.

NADZIEJE WIĄZANE Z NOWYM SEJMEM

Krytyczne opinie o działalności Sejmu poprzedniej kadencji sprawiły, że nadzieje związane z nowym Sejmem są największe od początków polskiego parlamentaryzmu. Ponad połowa Polaków (58%) uważa, że nowo wybrany Sejm będzie lepszy od poprzedniego, a tylko co czternasty (7%) jest przeciwnego zdania. Niespełna co piąty respondent (19%) nie spodziewa się większych zmian w tym względzie, a co szósty (16%) nie ma na ten temat zdania.

Odsetek osób wyrażających nadzieje na lepszą działalność nowego parlamentu jest aż o 21 punktów wyższy niż dwa lata temu, kiedy swoje urzędowanie rozpoczął Sejm V kadencji, i o 10 punktów wyższy niż sześć lat temu – po inauguracji działalności Sejmu IV kadencji, który do tej pory był najbardziej ciepło przyjmowanym Sejmem po 1989 roku.

Tabela 5

Jak Pan(i) sądzi, czy nowo wybrany Sejm będzie lepszy, taki sam czy też gorszy od poprzedniego?	Wskazania respondentów dotyczące Sejmu					
	I kadencji	II kadencji	III kadencji	IV kadencji	V kadencji	VI kadencji
	X 1991	IX 1993	IX 1997	X 2001	X 2005	XI 2007
	w procentach					
Lepszy	37	42	38	48	37	58
Taki sam	23	25	22	25	36	19
Gorszy	15	9	15	8	8	7
Trudno powiedzieć	25	25	26	19	19	16

Korzystnych zmian w nowym parlamencie oczekują przede wszystkim wyborcy PO (86%) oraz LiD (84%), a w nieco mniejszym stopniu również elektorat PSL (66%), a także ci, którzy nie uczestniczyli w wyborach (46%). Elektorat PiS jest natomiast w tym względzie wyraźnie podzielony. Wprawdzie przeważa w nim opinia, że nowo wybrany Sejm będzie taki sam jak poprzedni, jednak niewiele mniejsze i niemal równoliczne są odsetki respondentów oczekujących zarówno poprawy jakości nowego Sejmu (21%), jak i jej pogorszenia (23%).

Tabela 6

Elektoraty partii i ugrupowań*	Jak Pan(i) sądzi, czy nowo wybrany Sejm będzie lepszy, taki sam czy też gorszy od poprzedniego?			
	Lepszy	Taki sam	Gorszy	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	86	5	0	9
PiS	21	33	23	23
PSL	66	22	4	8
LiD	84	9	2	5
Niegłosujący	46	24	6	24

* Na podstawie deklaracji o głosowaniu 21 października 2007

Ze szczegółowej analizy oczekiwań wobec Sejmu VI kadencji również wynika, iż nadzieje w nim pokładane są największe od 1997 roku, czyli od czasu wprowadzenia tego wskaźnika, a już zdecydowanie większe niż dwa lata temu, kiedy swoją kadencję rozpoczynał poprzedni Sejm. Większość ankietowanych sądzi, że nowy Sejm, w porównaniu z Sejmem poprzedniej kadencji, będzie się cieszył większym autorytetem społecznym (62%), sprawniej i skuteczniej funkcjonował (60%), będzie podejmował bardziej trafne decyzje (59%) oraz lepiej reprezentował interesy społeczeństwa (57%). Ponad połowa respondentów (55%) oczekuje również od nowo wybranego Sejmu skuteczniejszej kontroli rządu.

Tabela 7

Czy, Pana(i) zdaniem, obecny Sejm w porównaniu z Sejmem poprzedniej kadencji będzie:	Tak				Nie				Trudno powiedzieć			
	XI 1997	X 2001	X 2005	XI 2007	XI 1997	X 2001	X 2005	XI 2007	XI 1997	X 2001	X 2005	XI 2007
	w procentach											
– cieszył się większym autorytetem społecznym	46	54	40	62	26	19	29	16	28	27	31	22
– podejmował bardziej trafne decyzje	44	56	43	59	21	14	23	14	35	30	34	27
– skuteczniej kontrolował rząd	47	59	44	55	20	15	22	16	33	26	34	29
– działał sprawniej i skuteczniej	44	57	41	60	21	14	25	15	35	29	34	25
– lepiej reprezentował interesy społeczeństwa	48	52	40	57	24	17	25	17	28	31	34	26

Sejm VI kadencji wzbudza nadzieje przede wszystkim w tych, którzy najbardziej krytycznie odnoszą się do działalności izby niższej poprzedniego parlamentu. Są to mieszkańcy największych miast, osoby najlepiej wykształcone – zwłaszcza kadra kierownicza i inteligencja, a także uczniowie i studenci, respondenci o najwyższych dochodach w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym, najlepiej oceniający własne warunki materialne, bardzo rzadko uczestniczący w praktykach religijnych lub w ogóle niepraktykujący oraz określający swoje poglądy polityczne jako lewicowe.

Spośród elektoratów partyjnych najczęściej konkretne oczekiwania wiążą z nowym Sejmem, co oczywiste, wyborcy PO, a także wyjątkowo krytyczni wobec działań poprzedniego parlamentu zwolennicy LiD, najrzadziej natomiast – osoby, które w minionych wyborach opowiedziały się za PiS.

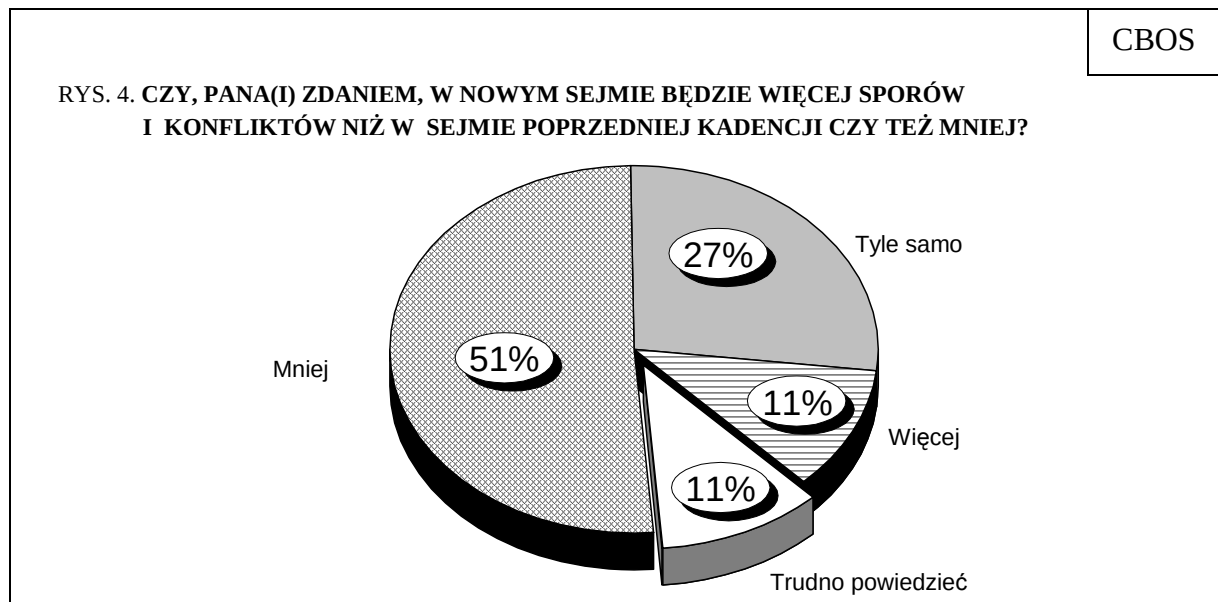
Tabela 8

Czy, Pana(i) zdaniem, obecny Sejm w porównaniu z Sejmem poprzedniej kadencji będzie:	Elektoraty partii i ugrupowań*					
	PO	PiS	PSL	LiD	Niegłosujący	Ogółem
	odpowiedzi twierdzące w procentach					
– cieszył się większym autorytetem społecznym	83	27	77	86	56	62
– podejmował bardziej trafne decyzje	84	28	70	77	48	59
– skuteczniej kontrolował rząd	78	31	61	69	44	55
– działał sprawniej i skuteczniej	85	31	65	83	47	60
– lepiej reprezentował interesy społeczeństwa	82	25	67	76	47	57

* Na podstawie deklaracji o głosowaniu 21 października 2007

SPORY I KONFLIKTY W NOWYM SEJMIE?

W opinii respondentów, nowo wybrani posłowie będą pracować w bardziej spokojnej atmosferze niż ich poprzednicy. Co drugi Polak (51%) jest przekonany, że w nowym Sejmie będzie mniej sporów i konfliktów niż w Sejmie V kadencji, ponad jedna czwarta (27%) uważa, że będzie ich tyle samo, a tylko co dziesiąty (11%) obawia się ich intensyfikacji.

Wydaje się, że poprzedni Sejm pozostawił w społeczeństwie wrażenie szczególnie konfliktowego, gdyż oczekiwania bardziej spokojnej atmosfery w polskim parlamencie nigdy dotychczas nie były tak wysokie.

Tabela 9

Czy, Pana(i) zdaniem, w nowym Sejmie będzie więcej sporów i konfliktów niż w Sejmie poprzedniej kadencji czy też mniej?	Wskazania respondentów dotyczące Sejmu			
	III kadencji	IV kadencji	V kadencji	VI kadencji
	XI 1997	X 2001	X 2005	XI 2007
	w procentach			
Więcej	46	19	24	11
Tyle samo	23	27	35	27
Mniej	20	42	25	51
Trudno powiedzieć	11	12	16	11

Spadku liczby sporów i konfliktów w nowym Sejmie spodziewają się szczególnie wyborcy PO oraz LiD, a w nieco mniejszym stopniu również elektorat PSL. Wśród tych, którzy głosowali na PiS, dominuje natomiast przekonanie, iż nowa kadencja Sejmu nie przyniesie w tym względzie większych zmian.

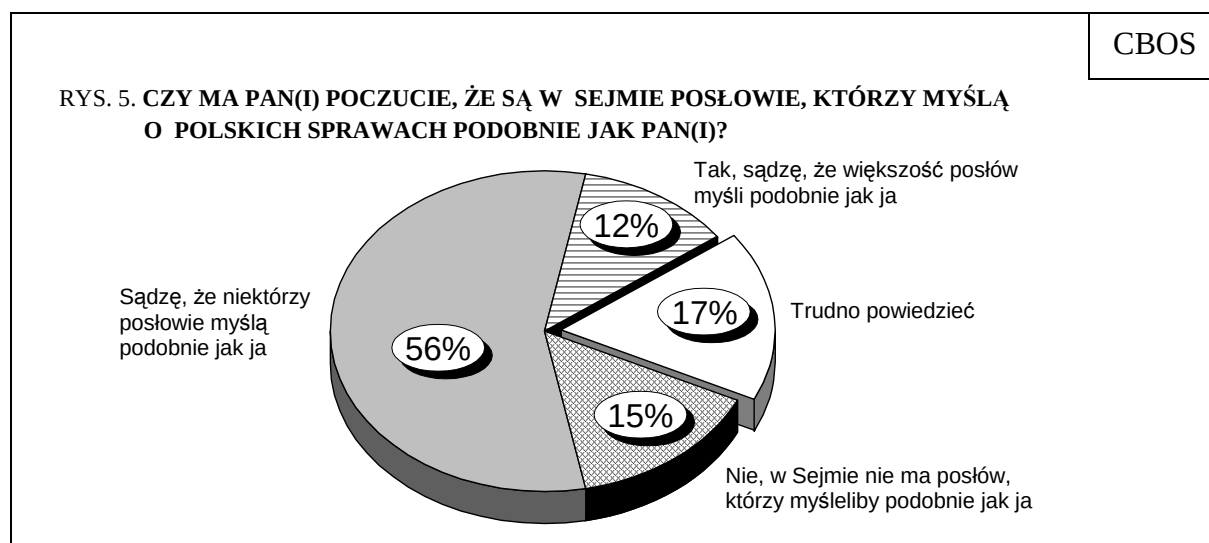
Tabela 10

Elektoraty partii i ugrupowań*	Czy, Pana(i) zdaniem, w nowym Sejmie będzie więcej sporów i konfliktów niż w Sejmie poprzedniej kadencji czy też mniej?			
	Więcej	Tyle samo	Mniej	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	7	14	70	9
PiS	20	44	27	9
PSL	5	31	55	9
LiD	7	14	68	11
Niegłosujący	11	32	41	16

* Na podstawie deklaracji o głosowaniu 21 października 2007

OCENA REPREZENTATYWNOŚCI NOWEGO SEJMU

O reprezentatywności nowego Sejmu lub jej braku może świadczyć stopień identyfikacji respondentów z poglądami posłów. Jak się okazuje, większość Polaków (68%) sądzi, że nowy Sejm w mniejszym lub większym stopniu reprezentuje ich interesy, z czego co ósmy (12%, o 1 punkt mniej niż w odniesieniu Sejmu poprzedniej kadencji) w pełni identyfikuje się z poglądami większości posłów.

Mniej więcej co siódma osoba (15%) w żadnym stopniu nie utożsamia swoich interesów z interesem posłów obecnej kadencji. Jest to o 8 punktów mniej niż w przypadku poprzedniego Sejmu, nieco więcej natomiast niż w odniesieniu do Sejmu III i IV kadencji (odpowiednio o 3 i 4 punkty).

Tabela 11

Czy ma Pan(i) poczucie, że są w Sejmie posłowie, którzy myślą o polskich sprawach podobnie jak Pan(i)?	Wskazania respondentów dotyczące Sejmu			
	III kadencji	IV kadencji	V kadencji	VI kadencji
	XI 1997	X 2001	X 2005	XI 2007
	w procentach			
Tak, sądzę, że większość posłów myśli podobnie jak ja	17	18	13	12
Sądzę, że niektórzy posłowie myślą podobnie jak ja	60	57	52	56
Nie, w Sejmie nie ma posłów, którzy myśleliby podobnie jak ja	10	12	23	15
Trudno powiedzieć	14	13	12	17

Wśród wyborców wszystkich ugrupowań, które znalazły się w nowym Sejmie, dominuje przekonanie, że tylko niektórzy posłowie reprezentują ich interesy. Większościowe przedstawicielstwo dostrzegają głównie wyborcy PO (19%) oraz PSL (13%), natomiast całkowity brak reprezentacji w największym stopniu odczuwają ci, którzy nie wzięli udziału w wyborach (24%). Jednak również znaczna część osób, które nie głosowały (48%), dostrzega swoich przedstawicieli wśród posłów obecnej kadencji.

Tabela 12

Elektoraty partii i ugrupowań*	Czy ma Pan(i) poczucie, że są w Sejmie posłowie, którzy myślą o polskich sprawach podobnie jak Pan(i)?			
	Tak, sądzę, że większość posłów myśli podobnie jak ja	Sądzę, że niektórzy posłowie myślą podobnie jak ja	Nie, w Sejmie nie ma posłów, którzy myśleliby podobnie jak ja	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	19	65	5	11
PiS	8	59	18	15
PSL	13	58	14	15
LiD	5	75	6	14
Niegłosujący	7	41	24	28

* Na podstawie deklaracji o głosowaniu 21 października 2007

Krytycyzm w ocenie działalności posłów poprzedniej kadencji sprawił, że nowo wybrany Sejm wzbudził znaczne nadzieje na poprawę pracy tej instytucji. Oczekiwania te są szczególnie wyraźne, jeśli porównamy najnowsze wyniki z rezultatami badania przeprowadzonego po poprzednich wyborach parlamentarnych. Polacy w znacznie większym stopniu niż przed dwoma laty spodziewają się lepszej działalności Sejmu, a w wielu aspektach oczekiwania dotyczące pracy nowo wybranych posłów są wręcz najwyższe od początków polskiego parlamentaryzmu.

Opracował

Rafał BOGUSZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy Pana(i) zdaniem, poprzedni Sejm, którego samorozwiązanie nastąpiło we wrześniu: 1 - cieszył się dużym autorytetem społecznym; 2 - cieszył się małym autorytetem społecznym

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	77	11	863
Płeć				
Mężczyźni	12	79	9	408
Kobiety	11	76	14	455
Wiek				
18-24 lat	9	81	9	124
25-34	11	80	9	158
35-44	15	74	10	129
45-54	7	86	7	162
55-64	11	75	14	143
65 lat i więcej	15	66	18	146
Miejsce zamieszkania				
Wies	14	71	15	326
Miasto do 20 tys.	8	81	11	114
20-100 tys.	12	78	10	168
101-500 tys.	10	80	10	134
501 tys.i więcej mieszk.	7	87	6	121
Wykształcenie				
Podstawowe	13	66	20	234
Zasadnicze zawodowe	14	74	12	221
Średnie	11	83	6	290
Wyższe	5	92	4	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	8	90	2	53
Prac.umysł.niż.szczebla	7	82	11	74
Pracownicy fiz.- umysł.	11	83	6	67
Robotnicy wykwalifikowani	14	82	4	83
Robotnicy niewykwalifik.	5	81	14	49
Rolnicy	28	60	12	46
Pracujący na własny rach.	3	91	6	43
Bierni zawodowo				
Renciści	8	76	17	64
Emeryci	16	68	16	204
Uczniowie i studenci	7	81	12	59
Bezrobotni	14	82	5	75
Gospodynie domowe i inni	5	71	24	45
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	12	81	8	123
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	6	83	11	58
sekt. pryw. poza rolnict.	8	86	7	199
prywatnym gosp. rolnym	26	61	13	52
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	27	70	3	56
301-500	11	81	8	115
501-900	11	75	14	188
901-1200	9	84	7	98
Powyżej 1200 zł	5	91	4	102
Ocena własnych war. mater.				
Złe	15	70	15	213
Średnie	12	77	11	383
Dobre	8	84	8	267
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	20	68	12	51
Raz w tygodniu	15	73	12	422
1-2 razy w miesiącu	8	83	8	152
Kilka razy w roku	7	82	11	138
W ogóle nie uczestniczy	4	86	10	99
Poglądy polityczne				
Lewica	6	89	5	120
Centrum	8	84	8	227
Prawica	17	74	9	302
Trudno powiedzieć	10	68	22	214

Tabela 2. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność poprzedniego Sejmu przez dwa lata jego urzędowania?
1 - Udało mu się rozwiązać wiele ważnych dla kraju spraw; 2 - Dużo zrobił, ale też dużo zaniedbał; 3 - Praktycznie nic nie zrobił - najważniejsze dla kraju sprawy są nadal nierozwiązane; 4 - Jego działalność była szkodliwa dla kraju

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	7	40	40	7	6	862
Płeć						
Mężczyźni	8	39	41	8	4	408
Kobiety	6	41	38	7	8	454
Wiek						
18-24 lat	5	38	47	6	5	125
25-34	5	42	42	6	4	158
35-44	9	38	39	9	4	129
45-54	4	42	44	5	5	162
55-64	7	43	34	10	6	142
65 lat i więcej	13	36	31	8	12	146
Miejsce zamieszkania						
Wieś	8	41	38	4	9	325
Miasto do 20 tys.	6	49	34	3	8	114
20-100 tys.	6	38	41	8	6	168
101-500 tys.	8	29	48	13	2	134
501 tys.i więcej mieszk.	5	44	38	11	2	121
Wykształcenie						
Podstawowe	8	34	40	6	12	233
Zasadnicze zawodowe	8	45	35	6	5	221
Średnie	7	40	41	9	2	290
Wyższe	2	42	44	8	4	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	4	34	46	11	4	53
Prac.umysł.niż.szczebla	1	45	45	7	2	74
Pracownicy fiz.- umysł.	6	40	45	6	4	67
Robotnicy wykwalifikowani	8	37	46	4	5	83
Robotnicy niewykwalifik.	9	19	62	8	2	49
Rolnicy	19	45	22	7	7	46
Pracujący na własny rach.	6	39	49	7	0	43
Bierni zawodowo						
Renciści	6	45	38	4	8	63
Emeryci	12	37	32	9	9	204
Uczniowie i studenci	0	41	49	6	4	59
Bezrobotni	3	47	35	7	8	75
Gospodynie domowe i inni	5	58	19	5	13	45
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	3	46	39	7	5	123
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	6	31	49	10	3	58
sekt. pryw. poza rolnict.	6	36	50	6	2	199
prywatnym gosp. rolnym	19	44	24	6	6	52
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	13	43	36	6	2	56
301-500	8	43	42	2	5	115
501-900	5	42	42	6	6	187
901-1200	9	38	40	10	3	98
Powyżej 1200 zł	3	41	44	9	4	102
Ocena własnych war. mater.						
Złe	11	39	38	5	7	213
Średnie	6	42	38	8	7	382
Dobre	6	38	44	8	4	267
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	12	54	27	3	4	51
Raz w tygodniu	9	47	34	4	6	422
1-2 razy w miesiącu	7	30	47	7	10	151
Kilka razy w roku	4	35	44	12	5	138
W ogóle nie uczestniczy	1	25	52	15	6	99
Poglądy polityczne						
Lewica	1	35	47	14	3	120
Centrum	4	38	48	7	3	226
Prawica	13	49	31	4	4	302
Trudno powiedzieć	5	34	39	8	15	214

Tabela 3. Jak Pan(i) sądzi, czy nowo wybrany Sejm będzie lepszy, taki sam czy też gorszy od poprzedniego?

(%)

	Lepszy	Taki sam	Gorszy	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	58	19	8	16	863
Płeć					
Mężczyźni	57	20	8	16	408
Kobiety	59	18	8	16	455
Wiek					
18-24 lat	68	17	5	9	125
25-34	59	16	8	17	158
35-44	56	22	6	15	129
45-54	64	17	7	12	162
55-64	55	24	8	13	143
65 lat i więcej	44	17	11	29	146
Miejsce zamieszkania					
Wieś	50	22	8	20	326
Miasto do 20 tys.	57	20	5	17	114
20-100 tys.	52	16	10	22	168
101-500 tys.	70	15	8	7	134
501 tys.i więcej mieszk.	72	15	6	7	121
Wykształcenie					
Podstawowe	50	20	7	23	234
Zasadnicze zawodowe	54	18	10	18	221
Średnie	59	19	9	13	290
Wyższe	74	17	2	8	118
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier.,inteligencja	78	16	0	6	53
Prac.umysł.niż.szczebla	71	18	2	8	74
Pracownicy fiz.- umysł.	54	21	7	18	67
Robotnicy wykwalifikowani	65	14	13	8	83
Robotnicy niewykwalifik.	52	19	7	22	49
Rolnicy	40	24	12	24	46
Pracujący na własny rach.	62	20	2	16	43
Bierni zawodowo					
Renciści	53	21	8	18	64
Emeryci	45	19	12	24	204
Uczniowie i studenci	71	16	6	7	59
Bezrobotni	66	18	4	12	75
Gospodynie domowe i inni	55	21	5	19	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	69	17	4	11	123
spółce właścicieli	61	22	3	14	58
prywatnych i państwa	59	19	8	13	199
sekt. pryw. poza rolnict.	46	19	11	25	52
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	54	23	12	11	56
301-500	59	15	7	18	115
501-900	52	19	10	18	188
901-1200	58	21	9	12	98
Powyżej 1200 zł	72	15	2	10	102
Ocena własnych war. mater.					
Złe	48	22	13	17	213
Średnie	55	20	7	18	383
Dobre	70	14	4	12	267
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	52	18	16	14	51
Raz w tygodniu	51	22	9	18	422
1-2 razy w miesiącu	59	15	8	18	152
Kilka razy w roku	68	13	6	13	138
W ogóle nie uczestniczy	72	17	1	10	99
Poglądy polityczne					
Lewica	73	15	3	10	120
Centrum	65	18	3	13	227
Prawica	53	20	14	13	302
Trudno powiedzieć	47	19	7	27	214

Tabela 4. Czy, Pana(i) zdaniem, obecny Sejm w porównaniu z Sejmem poprzedniej kadencji będzie cieszył się większym autorytetem społecznym?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	62	16	22	863
Płeć				
Mężczyźni	64	18	19	408
Kobiety	60	15	25	455
Wiek				
18-24 lat	73	13	14	125
25-34	62	15	22	158
35-44	62	18	20	129
45-54	62	18	20	162
55-64	63	15	22	143
65 lat i więcej	51	16	33	146
Miejsce zamieszkania				
Wieś	53	18	29	326
Miasto do 20 tys.	63	18	19	114
20-100 tys.	59	17	24	168
101-500 tys.	77	11	12	134
501 tys.i więcej mieszk.	72	12	16	121
Wykształcenie				
Podstawowe	58	15	28	234
Zasadnicze zawodowe	59	18	22	221
Średnie	62	16	22	290
Wyższe	76	13	12	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	80	11	10	53
Prac.umysł.niż.szczebla	66	14	20	74
Pracownicy fiz.- umysł.	54	16	31	67
Robotnicy wykwalifikowani	67	20	13	83
Robotnicy niewykwalifik.	67	20	13	49
Rolnicy	36	30	34	46
Pracujący na własny rach.	70	10	20	43
Bierni zawodowo				
Renciści	67	9	24	64
Emeryci	51	17	32	204
Uczniowie i studenci	74	11	14	59
Bezrobotni	71	17	12	75
Gospodynie domowe i inni	59	16	26	45
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	69	17	15	123
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	65	11	24	58
sekt. pryw. poza rolnict.	65	15	19	199
prywatnym gosp. rolnym	41	28	31	52
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	62	26	12	56
301-500	62	14	24	115
501-900	64	14	21	188
901-1200	67	15	18	98
Powyżej 1200 zł	75	11	14	102
Ocena własnych war. mater.				
Złe	55	23	22	213
Średnie	57	16	27	383
Dobre	74	10	16	267
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	53	30	17	51
Raz w tygodniu	54	18	27	422
1-2 razy w miesiącu	65	16	19	152
Kilka razy w roku	74	10	16	138
W ogóle nie uczestniczy	75	8	17	99
Poglądy polityczne				
Lewica	79	6	15	120
Centrum	72	12	16	227
Prawica	56	24	20	302
Trudno powiedzieć	50	15	35	214

Tabela 5. Czy, Pana(i) zdaniem, w nowym Sejmie będzie więcej sporów i konfliktów niż w Sejmie poprzedniej kadencji czy też mniej?

	(%)				
	Więcej	Tyle samo	Mniej	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	27	50	11	862
Płeć					
Mężczyźni	11	29	51	9	408
Kobiety	11	26	50	13	454
Wiek					
18-24 lat	12	23	53	12	125
25-34	12	30	46	12	158
35-44	13	25	54	7	128
45-54	9	26	59	6	162
55-64	9	32	47	12	143
65 lat i więcej	12	27	43	18	146
Miejsce zamieszkania					
Wieś	12	36	38	14	326
Miasto do 20 tys.	10	29	50	10	114
20-100 tys.	13	19	54	15	168
101-500 tys.	4	20	69	7	133
501 tys.i więcej mieszk.	16	22	58	4	121
Wykształcenie					
Podstawowe	10	32	42	15	234
Zasadnicze zawodowe	13	29	47	12	221
Średnie	14	25	52	10	289
Wyższe	4	21	70	5	118
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier.,inteligencja	6	14	78	2	53
Prac.umysł.niż.szczegła	12	18	67	3	74
Pracownicy fiz.- umysł.	16	30	41	13	66
Robotnicy wykwalifikowani	8	28	57	8	83
Robotnicy niewykwalifik.	9	40	44	6	49
Rolnicy	23	41	30	5	46
Pracujący na własny rach.	12	17	60	10	43
Bierni zawodowo					
Renciści	12	27	41	19	64
Emeryci	11	28	45	17	204
Uczniowie i studenci	14	28	50	8	59
Bezrobotni	10	30	53	7	75
Gospodynie domowe i inni	5	27	45	23	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	11	19	64	7	123
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	10	23	66	1	58
sekt. pryw. poza rolnict.	11	28	52	9	198
prywatnym gosp. rolnym	23	40	30	7	52
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	18	27	50	5	56
301-500	12	26	49	13	114
501-900	6	32	52	9	188
901-1200	13	22	57	8	98
Powyżej 1200 zł	11	19	64	6	102
Ocena własnych war. mater.					
Złe	12	31	39	17	213
Średnie	12	28	50	9	382
Dobre	10	22	59	9	267
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	16	25	48	10	51
Raz w tygodniu	12	30	45	12	422
1-2 razy w miesiącu	9	26	55	10	151
Kilka razy w roku	9	27	54	10	138
W ogóle nie uczestniczy	11	19	62	9	99
Poglądy polityczne					
Lewica	12	20	60	9	120
Centrum	10	27	56	7	227
Prawica	11	30	50	9	302
Trudno powiedzieć	13	28	38	20	214

Tabela 6. Czy ma Pan(i) poczucie, że w nowym Sejmie znaleźli się posłowie, którzy myślą o polskich sprawach podobnie jak Pan(i)? 1 - Tak, sądzę, że większość posłów myśli podobnie jak ja; 2 - Sądzę, że niektórzy posłowie myślą podobnie jak ja; 3 - Nie, w Sejmie nie ma posłów, którzy myśleliby podobnie jak ja

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	56	15	17	862
Płeć					
Mężczyźni	12	57	16	15	408
Kobiety	12	55	14	19	454
Wiek					
18-24 lat	15	57	18	11	125
25-34	6	65	14	15	158
35-44	15	59	12	13	128
45-54	14	55	15	17	162
55-64	10	56	16	18	143
65 lat i więcej	12	45	15	28	146
Miejsce zamieszkania					
Wieś	9	52	17	23	326
Miasto do 20 tys.	16	61	7	16	114
20-100 tys.	11	53	20	16	168
101-500 tys.	15	57	13	15	133
501 tys. i więcej mieszk.	15	64	13	7	121
Wykształcenie					
Podstawowe	11	45	17	27	234
Zasadnicze zawodowe	11	55	17	17	221
Średnie	12	61	15	12	289
Wyższe	17	67	5	11	118
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	22	65	3	9	53
Prac. umysł. niż. szczebla	16	59	11	14	74
Pracownicy fiz.- umysł.	8	62	16	14	66
Robotnicy wykwalifikowani	17	56	16	11	83
Robotnicy niewykwalifik.	8	57	20	15	49
Rolnicy	3	63	20	14	46
Pracujący na własny rach.	13	63	19	5	43
Bierni zawodowo					
Renciści	13	46	15	26	64
Emeryci	11	49	17	23	204
Uczniowie i studenci	15	60	14	10	59
Bezrobotni	10	61	10	18	75
Gospodynie domowe i inni	6	47	13	34	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	19	59	10	12	123
spółce właścicieli	7	60	17	15	58
prywatnych i państwa	13	61	14	12	198
sekt. pryw. poza rolnict.	4	63	19	14	52
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	13	47	24	16	56
301-500	17	52	11	20	114
501-900	9	60	15	17	188
901-1200	18	58	14	9	98
Powyżej 1200 zł	15	59	12	13	102
Ocena własnych war. mater.					
Złe	11	47	19	22	213
Średnie	12	56	15	18	382
Dobre	13	64	12	12	267
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	6	54	21	20	51
Raz w tygodniu	14	55	14	17	422
1-2 razy w miesiącu	7	55	17	21	151
Kilka razy w roku	14	56	17	13	138
W ogóle nie uczestniczy	11	61	12	16	99
Poglądy polityczne					
Lewica	9	64	12	15	120
Centrum	16	58	16	10	227
Prawica	16	61	12	10	302
Trudno powiedzieć	4	43	19	35	214